

Leerlijn Spelling Leerinhouden

LEERINHOUDEN KLAS 5	Klas					
	1	2	3	4	5	6
Alfabet (1) <u>Alfabetisch rangschikken</u> (1.2 - Klas 5)				G		
Klinkers (2) <u>Woorden met i of ie</u> <ul style="list-style-type: none"> - aan 't eind van een woord (2.1.3): <ul style="list-style-type: none"> o ski - in een open lettergreep: <ul style="list-style-type: none"> o gierig/liter/fabrikant/kilo (2.4.1-2) o alineap/politie/elektriciteit/piano (2.4.2-5) o bijzonder (2.4.6) 			im	ex	MG MG G G	
2-tekenklanken/3-tekenklanken/Tweeklanken (3) <u>Woorden met ei of ij</u> (3.5) <ul style="list-style-type: none"> - brei, breien, eigen, heilig, heide, <i>kapitein</i>, klei, spreid, kassei, marsepein, rein, seizoen, terrein, veilig, weinig - kwijt, <i>radijs</i>, stijf, tijger, vijand, strijden - arbeid, dweil, bedreiging, dreigbrief, eis, heimwee, karwei, leiding, meiklokje, reiger, refrein, reiniging, weigering werkwoorden: arbeiden, bereiken, dweilen, dreigen, eisen, eindigen, seinen, kleien, reinigen, weigeren - homoniemen: brei/brij, bereiden/berijden, eis/ijs, hei/hij, leiden/lijden (ook de afleidingen: aanleiding, afleiding, begeleiding, inleiding, opleiding), mei/mij, steil/stijl, zeizij, bei/bij - cijfer, dijbeen, dijk, maatschappij, woestijn werkwoorden: glijden, grijpen, onderwijzen, overlijden, ontbijten, stijgen, verblijven, verdwijnen, verschijnen, wijzen - bijzonder (3.5.7 - 2.4.6) 				ex ex ex ex im ex ex G	G G G G G G G G	
2-tekenklanken/3-tekenklanken/Tweeklanken (3) <u>Woorden met au of ou</u> (3.6) <ul style="list-style-type: none"> - nauw, nauwkeurig, nauwelijks, benauwd, miauwen, klauteren - eenvoudig, inhoud, landbouw, oerwoud, ouderwets, schouwburg 				ex ex	G G	

<ul style="list-style-type: none"> - applaus, automaten, automatisch, grauw, astronaut, auteur, dauw, <i>kabeljauw</i> - homoniemen: gauw/gouw, kauw/kou, nauw/nou, rauw/rouw 				<p>ex</p> <p>im ex</p>	<p>G</p> <p>G</p>
<p>Klinkercombinaties (4) <u>i + klinker in een woord (4.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - i + a/i + o/i + oe: piano/radio/kampioen (4.1.1) - i + eu: milieu (4.1.2) - i + aal/i + ool: liniaal/viool (4.1.3) - i + eel/i + ële: officieel/officiële (4.1.3) - i + ing: draaiing (4.1.4) <p><u>e + klinker in een woord (4.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - e + a: alinea (4.2.1) - e + aa/e + ale: ideaal/idealen (4.2.1) - e + o: stereo (4.2.2) - e + u: museum (4.2.3) <p><u>u + klinker in een woord (4.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - u + eel/u +ele: actueel/actuele 			<p>im</p> <p>im</p> <p>im</p> <p>im</p>	<p>G</p> <p>ex</p> <p>G</p> <p>ex</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>ex</p> <p>im</p>	<p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p>
<p>Medeklinkercombinaties (6) <u>Medeklinkercombinaties aan het begin van een woord (6.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - woorden met th (6.1.5): <ul style="list-style-type: none"> o met thee: apotheek o met the: theater o met tho: methode o met ther: thermometer o met theo: theorie o andere: <ul style="list-style-type: none"> ▪ enthousiast, sympathiek ▪ thans, nochtans <p><u>Medeklinkercombinaties in het midden van een woord (6.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - medeklinkers die je niet hoort (6.3.4): <ul style="list-style-type: none"> o erwt/markt - sz in een woord (6.3.5): <ul style="list-style-type: none"> o enigszins, geenszins, alleszins - ch na een lange klank (6.3.7): <ul style="list-style-type: none"> o goochelen, juichen, giechelen 			<p>im</p> <p>im</p> <p>im</p> <p>im</p> <p>im</p> <p>im</p> <p>im</p> <p>ex</p> <p>ex</p> <p>ex</p> <p>ex</p>	<p>ex</p> <p>ex</p> <p>ex</p> <p>ex</p> <p>ex</p> <p>ex</p> <p>MG</p> <p>ex</p> <p>MG</p>	<p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p>
<p>Verdelen in klankgroepen/Lettergrepen (7) <u>Schriftelijk verdelen in lettergrepen (7.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - je splitst tussen 2 medeklinkers (7.2.5): <ul style="list-style-type: none"> o mees-ter/zin-gen/drin-ken - je splitst na aai, oei, ooi, ei, ui (7.2.6): <ul style="list-style-type: none"> o kraai-en - je splitst vóór de w (7.2.7): <ul style="list-style-type: none"> o kau-wen, mou-wen, ru-we, nieu-we, leeu-wen 			<p>ex</p>	<p>G</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - bij 3 of meer medeklinkers (7.2.8): <ul style="list-style-type: none"> o bor-stel 						
<p>Open en gesloten lettergrepen/Bastaardwoorden (8) <u>Open en gesloten lettergrepen in meerlettergrepige en moeilijke woorden (8.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vriendinnen, torenhoge <p><u>Je moet niet verdubbelen na een doffe klank (uitzonderingen) (8.4.3)</u></p> <p><u>Je moet niet verdubbelen in de achtervoegsels (8.4.4 - 17.1.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - -ige: zonnige - -igen: uitnodigen - -iging: uitnodiging <p><u>Bastaardwoorden (8.5)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - alarm, amandel, apart, kalender, kameel, kanarie, kapel, kapitein, karakter, manier, paniek, paraplu, temperatuur 			ex	MG	ex	G
<p>t /d in niet-persoonsvormen (9) <u>t/d in een woord (9.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - in afleidingen (9.3.3): <ul style="list-style-type: none"> o voedsel o woorden met achtervoegsels: <ul style="list-style-type: none"> ▪ dronkaard ▪ boodschap ▪ zeldzaam o woorden met voorvoegsels: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Antwerpen ▪ atlas/advent - in moeilijke woorden (9.3.4): <ul style="list-style-type: none"> ▪ voortdurend, wedstrijd, noodzakelijk, fatsoenlijk <p><u>Zelfstandig naamwoord = bijvoeglijk naamwoord + te (9.4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - diep de diepte van - groot/de grootte van - breed/de breedte van 			ex ex ex ex im ex	G G G G G ex G G		G
<p>t/d/dt in persoonsvormen en werkwoordsvormen (10) <u>De persoonsvorm in de onvoltooid verleden tijd (10.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sterke werkwoorden (10.3.1) - zwakke werkwoorden (10.3.2) - moeilijke vormen van zwakke werkwoorden (10.3.3) <p><u>Het voltooid deelwoord (10.4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vorming van het voltooid deelwoord (10.4.1) - het voltooid deelwoord van werkwoorden die beginnen met be-, ge-, er-, her-, ont-, ver- (10.4.2) - het voltooid deelwoord en de stam + t klinken hetzelfde (10.4.3) 			ex	MG	G ex ex	G G

<ul style="list-style-type: none"> - het voltooid deelwoord van werkwoorden die eindigen op -zen, -ven, -ben ('t Kofschip) (10.4.4) - het voltooid deelwoord van zwakke werkwoorden gebruikt als bijvoeglijk naamwoord (10.4.5): <ul style="list-style-type: none"> o de verwoeste stad (maar: de storm verwoestte) o de beantwoorde mail (maar: hij beantwoordde) o de vergrote foto (maar: hij vergrootte de foto) - het voltooid deelwoord van sterke werkwoorden gebruikt als bijvoeglijk naamwoord (10.4.6 - 19.4.3): <ul style="list-style-type: none"> o gevallen/de gevallen fietser <p><u>Het onvoltooid deelwoord (10.5)</u></p> <p><u>De hoofdtijden van een werkwoord (10.6)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - regelmatige werkwoorden (10.6.1) - sterke en onregelmatige werkwoorden (10.6.2) <p><u>De 6 onvoltooide en voltooide tijden (Klas 5)</u></p>				ex	G
<p>Meervoud (11)</p> <p><u>Door toevoeging van s (11.3.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - woorden die eindigen op e of een klinkercombinatie: <ul style="list-style-type: none"> o families, dictees, dames, cafés o bureaus, milieus <p><u>Speciale meervoudsvormen (11.6)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - woorden die eindigen op -ik: bangeriken (11.6.2) - woorden die eindigen op -man: Engelsmannen (11.6.3) - woorden die eindigen op -heid: snelheden (11.6.4) <p><u>Door toevoeging van 's (11.7)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - woorden die eindigen op een enkele a, i, o, u, y: <ul style="list-style-type: none"> o agenda's, taxi's, radio's, paraplu's, baby's <p><u>Door toevoeging van -ën of -'n (11.8)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zeeën - knieën - leliën 			im	G	
<p>Verkleinwoorden (12)</p> <p><u>Grondwoord + etje (12.4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jongetje (12.4) <p><u>De korte klank van het grondwoord wordt lang (12.5)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - glas/glaasje <p><u>Woorden die eindigen op -ng (12.6)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ringetje, koninkje <p><u>Woorden die hetzelfde klinken maar een ander grondwoord hebben (12.7)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - paardje/paartje <p><u>Woorden die eindigen op een enkele a, i, é, o, u (12.8)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pyjamaatje, taxietje, cafeetje, radiootje, parapluutje 			im	ex	G
			im	ex	G
			im	ex	MG
			im	ex	G
				im	G

<p><u>Woorden die eindigen op y</u> (12.9)</p> <ul style="list-style-type: none"> - baby'tje 				im	G	
<p><u>Woorden die eindigen op -ine</u> (12.10)</p> <ul style="list-style-type: none"> - machientje 				im	G	
<p>Grondwoorden (13)</p> <p><u>Het grondwoord uitbreiden</u> (13.1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - berg/gebergte <p><u>Het grondwoord in woorden met voorvoegsels</u> (13.7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - onprettig <p><u>Het grondwoord in trappen van vergelijking</u> (13.8)</p> <ul style="list-style-type: none"> - laat in laatste 					G	
<p>Samenstellingen/Telwoorden (14)</p> <p><u>Samenstellingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - het 1e woord heeft dezelfde eindmedeklinker als de beginmedeklinker van het 2e woord: achttien (14.4) - speciale samenstellingen (14.5): <ul style="list-style-type: none"> o waarom o boottocht o achterrui/achterruit <p><u>Telwoorden</u> (14.6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - met moeilijke schrijfwijze: achttien (14.6.1) 				ex	MG	
<p>Leestekens (15)</p> <p><u>De aanhalingstekens</u> (15.6)</p>			im	ex	G	
<p>Hoofdletters (16)</p> <p><u>Je schrijft een hoofdletter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bij aardrijkskundige namen (16.4) - bij de afleidingen van aardrijkskundige namen (16.5) 			im	ex	G	
<p>Achtervoegsels (17)</p> <p><u>Woorden die eindigen op -ige/-igen/-iging</u> (17.1.2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zonnige / uitnodigen / uitnodiging <p><u>Woorden die eindigen op -ing</u> (17.2.2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - verdraaiing <p><u>Woorden die eindigen op -lijks, -elijk, -elijks</u> (17.3.2-4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaarlijks, feestelijk, dagelijks <p><u>Woorden die eindigen op -teit</u> (17.5.2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - activiteit <p><u>Woorden die eindigen op -is/issen of -isch/-ische</u> (17.6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebeurtenis/gebeurtenissen - fantastisch/fantastische <p><u>Woorden die eindigen op -ine</u> (17.7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - benzine 				ex	G	
				ex	G	
				ex	G	
				im	G	
		im	ex	MG		
			im	G		

<p><u>Woorden die eindigen op -achtig (17.8)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - geelachtig 				im	G		
<p>Voorvoegsels (18)</p> <p><u>Woorden met de voorvoegsels on-/om-/ont- (18.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - onprettig/omplooiën/ontstaan <p><u>Woorden met de voorvoegsels in-/im- (18.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - inpakken/ importeren <p><u>Woorden met de voorvoegsels at- of ad- (18.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - advent/atlas <p><u>Woorden die beginnen met ab- of app- (18.4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - abdij/applaus <p><u>Woorden met het voorvoegsel ver + r (18.5)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - verraden - verrassen/verassen 				ex	MG		
				im	ex	G	
				im	ex	G	
					ex	G	
					im	G	
<p>-e/-en eind woord (19)</p> <p><u>Bijvoeglijke naamwoorden (19.4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden krijgen -en: <ul style="list-style-type: none"> o katoen/ katoenen (19.4.2) - sterke voltooid deelwoorden eindigen op -en: <ul style="list-style-type: none"> o gevallen/de gevallen fietser (19.4.3 - 10.4.6) 				ex	G		
				im	G		
<p>Tussenklank -en/-e/-s (20)</p> <p><u>Tussenklank -en (20.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dennenboom (20.1.1) / keukendeur (20.1.2) <p><u>Tussenklank -e (20.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - aspergesoep (20.2.1) / tarwekorrel (20.2.2) / hoogtevrees (20.2.3) / rodekool (20.2.4) / spinnewiel (20.2.5) <p><u>Tussenklank -s (20.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stadskern (20.3.1) / dorpschool (20.3.2) enigszins/najaarszon (20.3.3) 				im	ex	G	
<p>Woordtekens (21)</p> <p><u>Weglatingsteken (apostrof) (21.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 's morgens, 'k heb, 't is, zo'n (22.1.1) - met hoofdletter bij het begin van een zin (22.1.2): <ul style="list-style-type: none"> o 's Morgens <p><u>Deeltekens (trema) (21.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - in telwoorden (21.2.1): <ul style="list-style-type: none"> o drieëndertig - in woorden met i + e (ie=ië) (21.2.2): <ul style="list-style-type: none"> o Azië / België / skiën - in woorden met a/e/o/u + i en o+e (oe=oë) (21.2.3): <ul style="list-style-type: none"> o maïs / beïnvloeden / egoïst / pinguïn o poëzie - in woorden met e + e (=eë) of e + ei (=eëi) (21.2.4): <ul style="list-style-type: none"> o reële / beëindigen 			im	ex	MG		
					im	ex	G

<ul style="list-style-type: none"> - in het meervoud van woorden die eindigen op -ie of -ee (21.2.5): <ul style="list-style-type: none"> o knieën / poriën / feeën - geen deeltken in (21.2.6): <ul style="list-style-type: none"> o breien / blije / luie / kraaien / groeien / mooie o begroeiing o beademen/beoordelen/geabonneerd/geopend o in andere combinaties: <ul style="list-style-type: none"> ▪ liniaal/dieet/(ik) kopieer/financieel ▪ museum/elektriciën <p><u>Koppelteken (liggend streepje) (21.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - in samengestelde aardrijkskundige namen en hun afleidingen (21.3.1): <ul style="list-style-type: none"> o Sint-Niklaas, Zuid-Afrika, West-Vlaanderen o Oost-Vlaams - in samenstellingen met Sint en Onze-Lieve-Vrouw (21.3.2): <ul style="list-style-type: none"> o Sint-Maarten /Onze-Lieve-Vrouwekerk - in samenstellingen met ‘botsende klinkers’ (21.3.3): <ul style="list-style-type: none"> o auto-ongeval 				im	ex	G
<p>Trappen van vergelijking (22)</p> <p><u>De stellende trap (22.1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - het bijvoeglijk naamwoord zelf: klein - even groot als <p><u>De vergrotende trap (22.2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stellende trap + er: kleiner - stellende trap + der: zwaarder - groter dan <p><u>De overtreffende trap (22.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stellende trap + st(e): bangst / kortst / beroemdst - het meest + stellende trap: het meest boos / het meest verbaasd / het meest gerust / het meest fantastisch <p><u>Onregelmatige vormen (22.4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - goed, beter, het best 					G	
<p>Vreemde woorden (23)</p> <p><u>Je schrijft een andere medeklinker (23.3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - je hoort ‘z’ maar je moet ‘s’ schrijven (23.3.1): <ul style="list-style-type: none"> o museum o moderniseren /modernisering / modernisatie - je hoort ‘zie’ maar moet ‘sie’ schrijven (23.3.2): <ul style="list-style-type: none"> o televisie - je hoort ‘sie’ maar je moet ‘tie’ schrijven (23.3.3): <ul style="list-style-type: none"> o operatie / politie / emotie / revolutie o actie / adoptie 			im	ex	G	

<p>- je hoort in een woord ‘sie’ maar je moet ‘ti’ schrijven (23.3.4):</p> <ul style="list-style-type: none"> o station <p><u>Je schrijft een andere klinker (23.1)</u></p> <p>- woorden met é (=ee) (23.1.1):</p> <ul style="list-style-type: none"> o saté <p>- woorden met y (=ie) (23.1.2):</p> <ul style="list-style-type: none"> o baby o mayonaise <p><u>Je schrijft een andere klinkercombinatie (23.2.1)</u></p> <p>- eau (=o): bureau</p> <p>- au (=o): restaurant</p>				im	MG G G im	G
--	--	--	--	----	--------------------------------	---